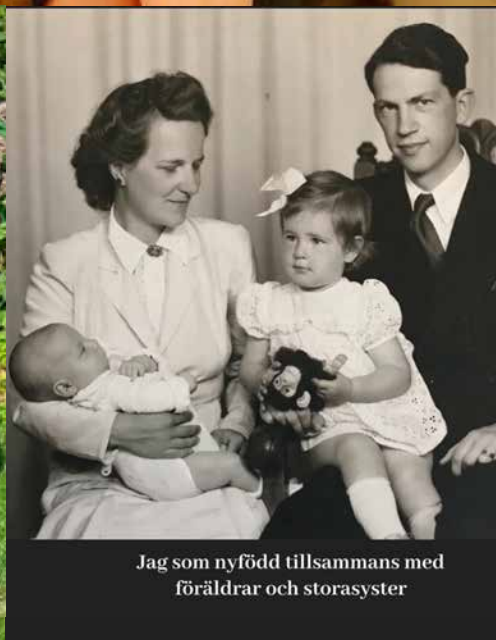

BULLETTIN

AUGUSTI 2021 ÅRGÅNG NR 36

Jag som nyfödd tillsammans med föräldrar och storasyster

BULLETTINEN utges av Reuterswärdiska Släktförbundet. *Ansvarig utgivare:* Malcolm Reuterswärd.
Postadress: Sekr. Viveka Eriksson, Strandpromenaden 13, 192 66 Sollentuna. Telefon 076 422 1234
Epost: tage.eriksson@telia.com *Släktförbundets hemsida:* www.reutersward.info. *Bankgiro:* 236-3117

I detta nummer:

ORDFÖRANDE HAR ORDET... 3
Malcolm Reuterswärd, ordförande

NYTT SLÄKTTRÄD 3
på www.reutersward.info

MARINA REUTERSWÄRD 4

VAD GAMLA DOKUMENT OCH
BREV KAN BERÄTTA 6

BREV FRÅN ALVA MURRAY GULDAGER 9

BREV FRÅN KAJSA BJÖRKMAN 10

ROADTRIP TILL BAGGÅ 11

KAPTEN PONTUS REUTERSWÄRD (I) ... 14

BAGGÅ BRUK 15

FÖRÄNDRINGAR INOM SLÄKTEN 16

TAVLOR TILL SALU 16

MEDDELANDE FRÅN
STIPENDIENÄMNDEN 16

SKATTMÄSTARENS RAPPORT 17

STYRELSEN 19

**Glöm inte att anmäla förändringar (giftermål, födselar, dödsfall) samt adressändringar till sekreteraren Viveka Eriksson, Strandpromenaden 13, 192 66 Sollentuna.
Epost: tage.eriksson@telia.com eller adressändra på vår hemsida
www.reutersward.info**

Läs om släkten!

Följande skrifter finns att beställa från släktförbundet för 75:- per styck, genom insättning på bankgirokonto nr 236-3117. Ange namn och adress samt vilken skrift det gäller.

Berättelsen om Stamfadern Anders Hof Reuterswärd
– *En Västgöta Ryttare* av Carl A. E. Reuterswärd 1984.

En Östgöta Ryttare Lorentz Peter Reuterswärd berättelsen om stamfaderns son av Carl A. E. Reuterswärd 1988.

Reuterswärdiska Boställen på 1800-talet
– Färdanvisningar och kartor. **Östergötland** av Erik A. Reuterswärd 1976. **Småland** av Göran E. P. Reuterswärd 1993.

Gösta F. P. Rd's "Lilla gula", 1979, ättlingar till Anders Hof även på kvinnostriden (stencilupplaga).

Reuterswärdiska Släktboken – Ätten Reuterswärd – Historien, Arvet, Myten. Av Fil.Dr Ulla Johanson. Pris 180:-, porto och emballage 45:-.

Ordförande har ordet

Bästa släktingar

Jaha, så har ännu ett år gått sen förra Bulletinen. Som vanligt lite skrivkramp men..... nu fattar jag penan. Sen släktmötet på Ridarhuset 2020 har styrelsen haft två online-möten, den 11 februari och den 20 maj, båda ordnade av Mats.

I Bulletinen ser ni förändringar i styrelsen för tiden 2021 - 2023. Vi välkomnar Carl Fredrik Reuterswärd (II) som ny revisor efter Gabriella. Vi välkomnar också Erik Reuterswärd (III) som sammankallande i arkivnämnden.

Och nu till det viktigaste, MEDLEMMARNA. Aktivera er och in med anmälningar om nya medlemmar. Mailadresser finns i Bulleti-

nen. Det är ni som gör föreningen. Det är ni som gör Bulletinen. Ni är i tiden och ni skapar Reuterswärdiska släktföreningen i framtiden. I Bulletinen söker vi efter bredd och teman. Artiklar, berättelser, porträtt, historia, föremål, resor. Ja, allt som har med släkten att göra.

Till sist vill jag framföra ett STORT tack till Viveka (I) för hennes engagemang för Styrelsen och Bulletinen. Ett stort tack till alla i styrelsen och alla ni andra som bidrar till Reuterswärdiska släktföreningen.

Malcolm Reuterswärd (III)
Ordförande

Nytt släktträd

PÅ WWW.REUTERSWARD.INFO

Gå in på www.reutersward.info, välj Släktträd i menyn till vänster och tryck på "Stamtavla" så får ni upp vårt nya släktträd. Anledningen till bytet är att Flash-versionen av släktträdet har tagits bort eftersom Flash sedan årsskiftet är nedlagt och inte stöds av webbläsarna. Jakten på en riktigt bra ersättare pågår, men under tiden provar vi detta provisorium. Kom gärna med kommentarer!

Skriv in ditt namn i sökfältet eller klicka på ditt namn i trädet så får du fram dina förfäder. Tryck på plus- eller minus-knappen så blir mer eller mindre av släktträdet synligt.

Med musknappen kan du flytta bilden åt sidan eller uppåt och neråt så att nya delar av trädet syns. Dator eller iPad rekommenderas. Det kan vara svårt att titta på trädet i mobilen.

Det går att skriva ut från webben, använd funktionen Print i överkanten. Väljs hela trädet blir resultatet inte bra, men det fungerar bättre om man klickar sig fram till någon del av trädet.

Om innehållet är felaktigt, någon saknas eller om du inte vill vara med i trädet, skicka ett mejl till sekreteraren!

Marina Reuterswärd

Vår förre sekreterare i Reuterswärdiska släktföreningens styrelse, Marina Reuterswärd, avled i sitt hem i Stockholm den 12 januari 2021.

Marina invaldes som sekreterare i vår styrelse 1986 och lämnade sin befattning 2008. Hon var sekreterare under följande fyra ordförande:

Göran Reuterswärd 1985 – 1993, Per Reuterswärd 1993 – 1999, Gustav Reuterswärd 1999 – 2005 samt Peter Reuterswärd 2005 – 2017.

Med sitt stora intresse för och därmed djupa kunskap om vår släkt, med sin viljestyrka, med sin energi och sitt drivande sätt bidrog Marina i allra högsta grad till genomförandet av flera stora projekt inom vår styrelse under perioden. Jag tänker då främst på framtagandet av den Reuterswärdiska släktboken med festlig invigning av den på Djurgården i mars 2000. Marina ingick där tillsammans med vår ordförande Per samt skattmästare Wilhelm i den kommitté som med fil lic Ulla Johansson utarbetade denna släktens klenod. Marina höll i uppdateringen av släktbokens stamträd.

Andra projekt att nämna är släktens stora 300-årsjubileum den 27 oktober 1990 på Riddarhuset i Stockholm till minnet av adlandet av ättens stamfader Anders Hof den 20 augusti 1690. En mycket lyckad och välbesökt jubileumskväll som huvudsakligen planerades och organiserades av dåvarande ordföranden Göran, som alltid tillsammans med vår sekreterare Marina.

Den 6 juni 2004 på Sveriges nationaldag invigde släktföreningen den nya gravstenen som restes över Anders Fredrik Reuterswärd på Lannaskede gamla kyrkogård. Ett projekt som initierades på initiativ av ordförande Göran redan 1985 och som sedan avslutades av ordföranden Per efter hans kompetenta och omfattande arbete. Vår sekreterare Marina var också i hög grad involverad i denna för släkten så spännande fråga. I samband med resningen av den nya stenen ordnades en släktresa till Lannaskede gamla kyrka samt besök vid våra gamla släktgårdar. Ansvariga för denna mycket intressanta historiska resa var Per och så förstas Marina som skötte kontakten med deltagarna, på- och avanmälningar, pris etc.

En mycket uppskattad aktivitet var släktföreningens utflykt till Färna i Bergslagen i juni 2007,

planerad och genomförd av Per och Marina.

Andra evenemang som Marina medverkat i har varit alla släktmöten på Riddarhuset vart tredje år. Hon har ansvarat för bokningarna av släktmiddagarna på Riddarhuset och för organisation och genomförande av något trevligt kulturellt besök dagen efter släktmötet, främst avsett för de icke boende i Stockholm. Det oftast stora antalet släktmedlemmar som deltog vid dessa kulturella besök visar vår uppskattning av Marinas arbete och släktkänsla. Krigsskolan Karlberg, Myntkabinettet, Drottningholms Slott och Steninge Slott är några av de sevärdheter som vi genom Marinas försorg fått besöka och då alltid med en guidad visning eller föredrag.

Den 9 november 2019 firades släktföreningens 100-årsjubileum på Riddarhuset. Bland de cirka 140 släktmedlemmar som fick uppleva den festliga kvällen var också Marina, som trots den elaka sjukdom som drabbade henne under många år, beslutat att närvara – seg och tålig som alltid! Ett bildkollage från 100-årsfesten visas i Bulletinen augusti 2020, årgång nummer 35, med foto av en alltid lika fräsch Marina på sidan 7.

Förutom sedvanliga sekreteraruppgifter har Marina på ett mycket förtjänstfullt sätt tillsammans med främst ordföranden Per arbetat med arkivet i Riddarhuset, inventerat, kodat och dokumenterat det materialet.

En annan viktig uppgift för vår sekreterare Marina har varit datorisering och underhåll av vårt medlemsregister. Marina har ansvarat för vårt medlemsregister på ett mycket tillfredsställande sätt med förteckning över nya släktmedlemmar, adressändringar, högtidsdagar som vigsel, dop, födelsedagar och begravningar.

En annan viktig sida hos Marina som kanske inte alla känner till, var hennes stora intresse och omtanke för människans fyrbenta vän HUNDEN.

En jury bestående av representanter för olika djurägarorganisationer förärade Marina Reuterswärd priset Djurens hjälte år 2004. Juryns motivering till priset var: ”En eldsjäl som inte nöjer sig med att bara titta på. En färgstark kvinna som i skymundan vigt sitt liv åt att förbättra för hunden.” Marina mottog priset Djurens hjälte den 28 november 2004 vid Stockholms International Horse Show.

Under flera decennier var Marina skattmästare i Stockholms Kennelklubb, STOKK, och var initiativtagare till flera av STOKK:s uppskattade arrangemang och kampanjer.

För den som vill ha ytterligare information om den fina person Marina Reuterswärd rekommenderar jag Marinas egen artikel i Bulletin nummer 21, 2006.

”Djurens vän och hundarna från världens tak” där hon bland annat beskriver sitt besök hos Dalai Lama i Tibet.

Andra artiklar om Marina finns bland annat hos kennelklubben, www.skk.se/sv/nyheter/2021/1/

till-minne-av-marina-reutersward, och Dagens Nyheter, www.dn.se/familj/till-minne-marina-reutersward.

Vi, dina släktingar i olika befattningar i Reuterswärdska släktföreningens styrelse sänder härmed vårt varmaste tack till dig, Marina, för din stora insats för slakten och vårt fina samarbete genom åren!

Vila i frid kära Marina!

*Från släktföreningen och en mångårig vän
Jan Patrik Reuterswärd (II)*

Vad gamla dokument och brev kan berätta

Jag växte upp med mina föräldrar Hedvig och Fritz samt två syskon Anna och Fredrik. Anna var äldst, jag i mitten och Fredrik yngst. Båda föräldrarna blev gamla, pappa 85 och mamma 93. Fredrik dog mycket oväntat vid 63 års ålder juldagen 2013 och fick aldrig möjlighet att uppleva sina barnbarn som nu är sex till antalet.

Jag som nyfödd tillsammans med föräldrar och storasyster

I början av 40 talet började mamma på Sophiahemmet för att bli sjuksköterska. På den tiden ansågs inte kvinnors utbildning och yrkeskarriär vara så viktigt så när pappa och mamma träffades blev det äktenskap i stället för studier och flytt till Iggesund där pappa redan bodde. En bidragande orsak till studieavbrottet var att skolans ledning inte tillät att eleverna hade ett fast förhållande eller var förlovade.

Pappa var pappersingenjör och därför fick vi oftast bo i närheten av pappersmasse-fabriker med deras karaktäristiska lukt. Mamma var hemmafru. Hon var mer utåtriktad än pappa och såg alltid till att ha en stor umgängeskrets. Vi flyttade ofta och de ställen som passerade revy under vår barndom var Iggesund, Aspa, Mönsterås, Stockholm och Grycksbo. Efter min student i Falun blev det medicinstudier i Uppsala och Linköping.

1973 flyttade jag till Skövde för att göra min AT-tjänst. Möjligen som protest mot att vi flyttat ofta som barn har jag därefter varit Skövde trogen under hela mitt yrkesliv. Sedan 80-talet har jag arbetat som habiliteringsläkare och som pensionär har jag haft förmånen att få arbeta deltid ända fram till 75 års ålder men är nu sedan årsskiftet heltidspensionär.

2000 träffade jag min fru Karin Hurtig, som är textilkonstnär. För dem, som passerar Tidaholm, finns Pink Points, ett virkat konstverk av henne, till beskådande på Gamla Torget i staden. Vi bor på Hellidsberget i Tidaholm där det gamla stallet är ombyggt till ateljé.

Karin har sedan tidigare 2 adoptivbarn från Colombia Roberto och Maria, som båda bor i Tida-

Hamid, Karin och Gösta

holm. Närheten till de fyra barnbarnen uppskattar vi och har mycket nöje av.

Sedan 2015 bor Hamid en ensamstående afghansk pojke hos oss och har blivit en i familjen. Genom honom har vi också lärt känna flera andra afghanska pojkar, vilket varit till stor och ömsesidig glädje. Sveriges sätt att ta hand om de ensamkommande har haft både positiva och negativa sidor. Vi har upplevt att många har farit illa på grund av till synes godtyckliga beslut och långa handläggningstider. Hamid har idag bara ett tillfälligt uppehållstillstånd enligt den s.k. gymnasielagen men hoppas att få stanna permanent i Sverige när han blivit klar med sin undersköterskeexamen.

Ett intresse, som jag ärvt från farfar och pappa, är att försöka utforska släktens historia och någon gång kan man råka ut för en överraskning.

Hur var det egentligen med min morfar Gösta Reuterswärd's namn? Ingen har känt honom under något annat namn än Gösta. Men i födelseboken för Västra Vingåkers församling i Oppunda västra prosteri från 1884 finner man att hans namn var Gustaf. Var det prästen som skrivit fel eller ändrade föräldrarna sig senare? Det visar sig dock att även i Lysnings och vigselboken från 1915 från Gunnilbo församling i

Västmanland var hans namn Gustaf. Men Gustaf var uppenbarligen inget namn han ville kännas vid.

Morfar var Skaradjäkne och 1915 tjänstgjorde han som löjtnant på T3 i Skövde. Mormor berättade att hon som nyförlovad hade betalat in 3 måna-

ders förskottshyra för en lägenhet i det så kallade hisshuset i korsningen Vasagatan Skaraborgsgatan i Skövde men flyttade aldrig in. I stället flyttade det unga paret till Ferna i Västmanland, som ägdes av mormors far Johan Nordenfalk. De bortkastade pengarna grämde mormor fortfarande nästan 60 år senare. Efter ett mellanspel i Eksjö avslutade morfar 1918 sin militära karriär och började istället arbeta hos sin svärfar. På Ferna föddes mamma och hennes tre systrar Ika, Lin och Anna. Som gammal återvändande mamma gärna till Ferna och bl.a. firade vi hennes 90-årsdag på herrgården.

Morfars mor Rosa von Ungern-Sternberg var tyska och uppvuxen i Baden-Baden. Viss kontakt upprätthölls med de tyska släktingarna och min mamma gavs därigenom möjlighet att alldeles innan kriget hälsa på morfars syssling Hilda von Bismarck-Osten med maken Karl på Schloss Plathe i Pommern men blev tvungen att brådstörtat resa tillbaks till Sverige vid krigsutbrottet. Tiden hos

Onkel Karl och Tante Hilda

släktingarna präglades mycket av de politiska spänningarna. Man litade inte på tjänstefolket. Tante Hilda och Onkel Karl vågade bara diskutera känsliga politiska frågor i parken när ingen lyssnade.

Den korrespondens mamma hade med släktingarna efter hemkomsten finns fortfarande kvar och är ett spännande tidsdokument. Tyvärr finns inte mammas brev bevarade.

Hilda och Karl hade tre barn Ferdinand, Hilmi och Fritz. Hilmi var, till skillnad för bröderna, redan gift och var bosatt i Worms. Trots pågående krig och sönernas krigstjänst andas breven viss optimism. Man kan ana att orsaken delvis var att breven öppnades och lästes av de tyska myndigheterna innan de skickades vidare till Sverige. Politiska åsikter var man rädd att vädra i breven.

September -39 berättar Fritz att han anmält sig för krigstjänst men vet då ännu inte om han får tjänstgöra på öst- eller västfronten. Under julen 39 är han fortfarande ledig och planerar en skidsemester i Riesengebirge i nuvarande Polen. När han rycker in hamnar han en kort tid på ostfronten men sedan förflyttas han till västfronten. Även Ferdinand befinner sig på västfronten. Den lyckade offensiven mot Polen ger dem förhoppningar om ett snabbt slut på kriget och även på västfronten går det till att börja med bra för tyskarna.

Bröderna deltar 1940 i striderna i Frankrike men för olika regementen. Fritz får en skada på en

trumhinna när en bro sprängs av fransmännen men i övrigt rapporteras inga skador. I början av kriget tycks man fortfarande inte märka så mycket av kriget inom Tysklands gränser. Tante Hilda beskriver att onkel Karl är utarbetad och drabbats av bältros och att de varit iväg för att vila upp sig. Den stående inbjudan till älgjakt i Sverige hägrade för sönerna.

I slutet av februari 1941 nås mamma av sorgebeskedet att Fritz dött i en lunginflammation. Jordfästningen genomfördes i slottsparken. Mitt i sorgen gläder sig dock Tante Hilda åt att Ferdinand är nyförlovad med sin Margarethe.

Den sparade brevväxlingen tar slut 1942. Mammans kontakt med de tyska släktingarna var därefter sporadisk. Sommaren 1997 besökte jag tillsammans med mamma och Lin, Ferdinand och hans hustru Margarethe i Bonn. För mor blev det ett kärt återseende och sista gången hon träffade dem.

Ferdinand och Margarethe von Bismarck-Osten

Mitt sista yrkesverksamma år har som för många andra präglats av covid-19 och social distansering. Mottagningsbesöken har fått ske via videolänk hemifrån och arbetspausen med fika har fått ske i ensamhet eller i bästa fall tillsammans med Karin. Kontakterna med arbetskamraterna var sporadiska.

Tack vare vår labradoodle Cello har morgonrundan på berget blivit av varenda morgon och för honom har pandemin varit en tillgång eftersom både husse och matte funnits hemma i stort sett hela tiden. Efter en kort sejour i Bangkok i början av pandemin förra året har vi många gånger konstaterat att vi har det väldigt bra med frisk luft, gott om utrymme för var och en och stora möjligheter att uppleva naturen. Så vi tycker att vi har det väldigt bra.

*Tidaholm april 2021
Gösta Hedborg*

Brev

FRÅN ALVA MURRAY GULDAGER (III)

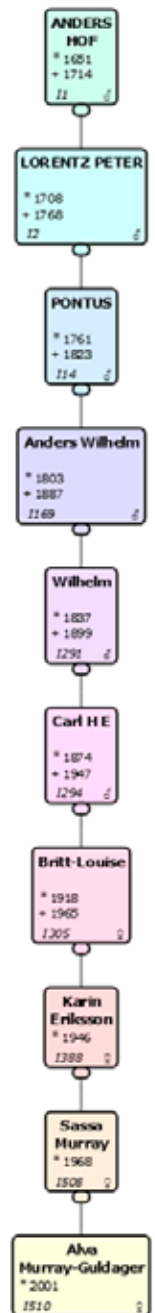
Hej! Mitt namn är Alva Murray Guldager och som stipendietagare har jag blivit ombedd att bidra med en artikel till årets bulletin om mig och mina studier. Jag började studera till psykolog i höstas på Stockholms universitet och tack vare stipendiet hade jag möjlighet att lägga extrajobb åt sidan för att komma underfund med universitetsstudierna. I och med pandemin har undervisningen bedrivits digitalt sedan start med en kursintroduktion som undantag, där fick jag tillfälle att träffa mina imponerande klasskamrater. Alla föreläsningar, seminarium, övningar och examinationer sker hemifrån vilket har fungerat bra för min del. Jag har en bit att åka hemifrån till universitetet och därav har det underlättat för mig att studera på distans. Det är självklart tråkigt att inte träffa lärare, klasskamrater och andra, särskilt som psykologstudent eftersom det mänskliga samspelet inte blir detsamma digitalt. Jag tror dock att det kommer bli alltmer digitaliserat i framtiden och att denna erfarenhet kommer underlätta inför det.

Jag påbörjar nu min sjunde kurs på psykolog-

programmet som handlar om barns hälsa och livsvillkor. Jag har läst flera väldigt intressanta kurser och haft mycket intressanta diskussioner med mina klasskamrater. I början av utbildningen var det nästan överväldigande brett och det var mycket teori som skulle få plats i huvudet samtidigt. På ett överraskande bra sätt har det lyckats knölat sig in i huvudet ganska bra vid det här laget och även om det är mycket kurslitteratur att ta sig igenom lyckas ämnet behålla mitt intresse. Det känns även som att ämnet börjar smalna av och tillämpas vilket gör det mer hanterligt. Psykologprogrammet på Stockholms universitet innefattar även egenterapi som studenterna delvis ska finansiera själva, av det kom stipendiet till nytta igen då jag påbörjat denna egenterapi och upplever att jag får ut mycket av det. Jag rekommenderar alla att gå i samtalerapi!

Det kan vara svårt att planera inför framtiden när inte ens nutiden är förutsägbar. Jag fokuserar nu på att klara av en kurs i taget och så småningom psykologprogrammet. Jag vill nog arbeta kliniskt men jag har stött på flera intressanta områden som jag skulle kunna tänka mig att vidareutbilda- och specialisera mig i, än står alla dörrar öppna. Jag ser ljusst på framtiden och längtar efter att få träffa vänner och familj på ett osäkert avstånd, resa till min pojkvän sen 6 år som bor i Danmark och lära känna mina klasskamrater ännu bättre. Det har blivit påtagligt att vi människor är sociala varelser som behöver varandra men ännu mer är människan flexibel och i alla fall jag kan känna en viss trygghet i att veta att det går att överleva även det här.

Brev

FRÅN KAJSJA BJÖRKMAN (I)

Jag vill börja med att tacka Reuterswärdiska släktföreningen som genom stipendier underlättat fem års studier i Lund för mig. Stipendierna har möjliggjort välbehövlig ledighet under somrarna som gett mig energi inför kommande studieår. När jag skriver denna artikel så är jag i sommarhuset i Mölle och njuter av mitt sista sommarlov, jag är nämligen nyutexaminerad och kan titulera mig civilingenjör i lantmäteri eller mer vardagligt lantmätare. Lantmätaren är för många någon som går runt med en apparat på ben och mäter men titeln innebär så mycket mer. Lantmätaren kan arbeta med allt från fastighetsvärdering till geografisk informationsteknik och samhällsplanering.

Vad som för fem år sedan lockade mig med utbildningen var kombinationen av teknik, ekonomi och juridik. Utbildningen har sedan gett mig ett intresse för och stor kunskap om fastigheter. Efter det tredje året valde jag att specialisera mig inom fastighetsrätt och avslutade min utbildning genom att skriva ett examensarbete om kommuners hantering av skyddsrum vid planläggning och lovgivning. Åren har gått fort och jag är mycket nöjd med mitt val av utbildning.

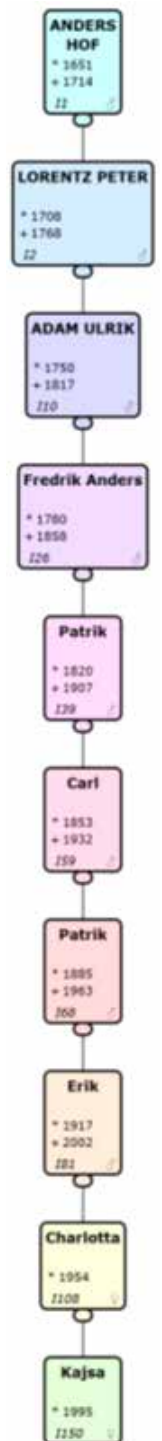
Traditionsenligt åker lantmäteristudenterna på en studieresa mellan fjärde och femte studieåret. Pengarna till resan inkommer dels genom arbete i restauranger och på evenemang men främst genom anordnande av en årlig arbetsmarknadsdag inom samhällsbyggnadsområdet, Branschdagen. I februari 2020 anordnade min klass Branschdagen med målet att åka till Sri Lanka. Bara kort därefter förändrades omvärlden. Bilden av Sri Lanka tynade bort och ersattes med en verklighet i pandemi. Universitetet agerade fort och beslutade om undervisning på distans i slutet av mars. Jag förstod inte då att jag hade haft min sista salsföreläsning och att mitt nästa besök i skolan skulle inträffa över ett år senare för presentation av mitt examensarbete. Det blev ett abrupt slut av min

utbildning då examensfirande med klass, släkt och vänner uteblev med anledning av pandemin. Att jag har tagit examen har ännu inte sjunkit in hos mig men att skriva denna artikel hjälper lite grann!

Nu väntar jobsökande. Jag ser mig själv antingen som exploateringsingenjör i en kommun eller som projektutvecklare på ett fastighets- eller byggbolag. Därefter kan jakten på drömhuset, som ligger naturnära på Bjärehalvön, börja.

På bilden ser ni mig med min nya vän, en hund av rasen Braque d'Auvergne som min sambo och jag ska använda till både sällskap och jakt. Jag har ingen jägarexamen men om jag ska ta en andra examen så är det den!

Roadtrip till Baggå

BERÄTTAT AV MARIANNE BERGLUND (I)

En "road trip" med konsekvenser, alt En berättelse som visar att det ibland är klokt göra vad som faller en in, alt Sagan om porträttet som hittade hem.

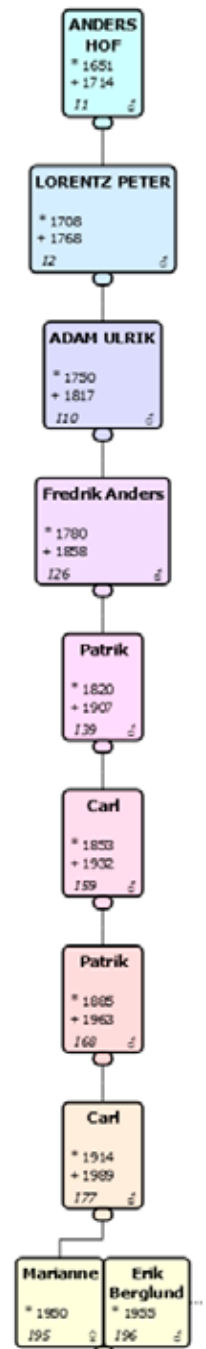
Min dotter Rebecka och jag har under lång tid "hemnetknarkat", dvs vi tittar på fastigheter som är till salu. Vi drömmer om att hitta ett ställe med ett par hektar plöjbar mark, och helst också något slags tak över huvudet, för en billig penning, någonstans i Bergslagen. Det som driver oss är många olika saker, en av dem är att vi båda har en liten släng av den nutida åkomman "prepperism". Vi har som sagt tittat och drömt om en rad olika fastigheter, och hade kommit till en punkt då vi kände att nu var det dags att faktiskt gå ett steg längre, och åka på en visning. Det fanns en liten stuga till salu strax utanför Skinnskatteberg, och vi bestämde att vi skulle åka dit och titta.

Rebecka kom hem till mig en lördag, och vi satte oss i bilen med våra små packningar, som inkluderade fyra bärplockare och ett antal stora plastburkar. Bara för säkerhets skull, man vet aldrig vad man kan hitta. Innan vi startade bilen tittade vi på varandra och sa: "Det här är ju bara knäppt! Vi kommer inte lägga något bud, detta blir ju bara en nästan fem timmar lång totalt onödig och miljöförstörande bilresa, varför gör vi det här?" Vi enades om att ja, så var det ju, men vi ville göra det. Så vi körde iväg. Det var en lång resa, det är drygt 36 mil mellan Bollebygd och Skinnskatteberg, men tiden gick fort med trevligt prat. Vi närmade oss Skinnskatteberg långt innan mörkningen, och vi beslöt att lite försynt titta på stugan. Visningen skulle vara nästa dag, men vi tyckte att vi kunde gå runt huset, om vi aktade oss för att störa. Så vi gjorde det, och konstaterade att läget var precis så avsides och ostört som vi ville ha det, och dessutom bara 3-4 km från Skinnskatteberg - perfekt promenadavstånd, på en stig genom skogen. Vi gick runt huset, på behörigt avstånd. Sen satte vi oss i bilen igen, och körde vidare mot Skinnskatteberg.

Eftersom det fortfarande var rätt tidigt på kvällen, beslöt vi oss för att slå två flugor i en smäll, och

köra några mil till, in i Dalarna, och kika lite på ett annat hus som var till salu. Vägen dit gick förbi Baggå, som i nästan sextio år har haft en speciell betydelse för mig. I början av sextioalet var jag och mina syskon (Viveka, Patrik och Teresia), och föräldrar, ute på en bilsemester. Vi besökte bl.a. pappas moster Elisabet i Hasselfors. Vi passerade Baggå på vår resa, och körde in där för att titta på stället. Vid den tiden stod herrgården tom, och såg ganska förfallen ut. Vi gick runt och snokade lite, och upptäckte att ett fönster på nedervåningen var trasigt. Vips var vi inne i huset allihop! Vi tillbringade en minnesvärd stund där, vi barn sprang runt i huset, upp- och nerför trappor, tittade i alla rum, och var helt fascinerade av stället. Där ville vi bo! Vi pratade om att pappa och alla hans fem bröder skulle köpa huset tillsammans, det blev ju plats för en hyfsat stor lägenhet för dem allihop. Efter upptäcktsfärden där gick vår semesterresa vidare, men jag kunde inte glömma Baggå, som fortsatte att finnas kvar i min fantasi som mitt Drömslott. En enda gång har jag sett huset igen, på avstånd, när jag med man och barn passerade där på nittioalet.

Och nu var Rebecka och jag så nära igen – självklart måste vi köra in och kika lite! Vi körde in på den lilla väg som leder förbi herrgården, och konstaterade att man nu inte kunde se så mycket, huset är omgivet av en ridå av träd och buskar. Vi vände och var på väg ut mot stora vägen igen, när min telefon larmade. Jag och mina syskon har ett veckoschema, så att vår mamma får ett telefonsamtal varje dag, och nu var det dags för mig att ringa. Eftersom jag då körde bilen, föreslog jag att Rebecka ringde sin mormor, och det gjorde hon. När hon berättade för mamma att vi befann oss i Baggå, blev mamma

först lite förvånad, vi hade inte berättat att vi planera en resa. Men hon fann sig snabbt, och tog upp en sak som länge hade bekymrat henne: ”Nu när ni är i Skinnskatteberg, försök hitta någon som vill ta hand om porträttet!”. Det handlade alltså om det stora porträttet av Patric Oscar Reuterswärd, som har hängt på väggen hos min mamma och pappa sedan början av sextiotalet. Mamma är nu 102 år, och vill se till att vi barn inte får problem med hennes tillhörigheter den dag hon inte kan ta hand om dem längre. Och ingen av oss barn har bostäder där ett bamseporträtt av P.O.R. i helfigur passar in. Så frågan har länge lytt: vad ska vi göra med porträttet? Rebecka och jag pratade vidare om detta medan vi körde vidare till nästa hus som var till salu. Vi kom fram, parkerade bilen, och vandrade runt det huset också, och konstaterade att det också var en fin fastighet, fast lite längre bort från ”civilisationen”. Vi körde sen i mörkningen tillbaka mot Skinnskatteberg, där vi hade bokat hotellrum för natten. När vi återigen närmade oss Baggå sa vi: ”tänk om vi skulle gå in och knacka på? Vi har ju faktiskt fått en anledning nu – vi kan fråga om de som bor där möjligtvis är intresserade av ett fint porträtt? Men, klockan är halv nio, en lördagkväll – man knackar inte på hos främmande människor då!”. Men vi kom fram till att, jo, vi känner oss

”wild and crazy”, nu gör vi det! Så vi körde in och parkerade framför huset, gick fram till dörren och knackade på. Efter en stund hojtade någon ”hallå”, och vi backade några steg. Uppe på balkongen över dörren stod två personer och tittade lite förvånat på oss. Jag sa: ”är det ni som är ägare till det här stället?” ”Ja”, blev svaret, ”vilka är ni?” Jag sa mitt namn, och lade till att jag var född Reuterswärd, och att min farfars farfar en gång bodde där. Och så passade jag på att be om ursäkt för att vi kom och störde dem vid en så opassande tid. Husägarna, som visade sig heta Johan och Maud Frisk, visste direkt att det var P.O.R. jag pratade om, och bjöd entusiastiskt in oss. De visade oss hela huset, och berättade om sitt projekt: att återställa slottet till sin forna glans. Huset såg ut som jag mindes det, fast mindre bråte, men var delvis en byggarbetsplats. Frisks hade nyligen köpt huset, och tillträtt i maj i år, och sedan börjat renoveringen, med hantverkare från trakten. De hade flyttat in i delar av huset, och planerade att inreda en lägenhet var åt sina tre vuxna söner. Det var kul att få se allt, och att prata med dem. De hade tagit reda på massor om husets historia, och kunde berätta om hur det var när kung Oscar II och hans drottning kom dit på besök. Vi var imponerade av hur mycket de redan åstadkommit, på den relativt korta tid de hade haft på sig.

De var mycket intresserade och kunniga om Patrik Reuterswärd, och jag skämdes lite över att jag inte kunde berätta mer om honom – de visste mycket mer än jag. Vi berättade för dem om porträttet i Uppsala, och de sa direkt att de var intresserade av att ta hand om tavlan. Vi utväxlade telefonnummer och kom överens om att hålla kontakten.

Sen for vi till vårt hotell i Skinnskatteberg, där vi tog oss in med hjälp av en kod och hittade vårt rum. Det blev en ovanlig hotellvistelse: under hela den tid vi var där såg vi inga andra gäster, och inte heller någon personal. Frukost serverades nästa morgon i huvudbyggnaden. Allt var välordnat, vi läste tydliga instruktioner, och fixade oss en alldeles utmärkt frukost enligt våra önskemål – det fanns ett stort utbud att välja från. Sen lämnade vi hotellet och promenerade till vår husvisning, en fin promenad genom vacker skog, med väldigt mycket blåbär på ett ställe. Vi var på visningen, stället var mycket fräscht och välhållet, enda felet var fuktproblem i källaren. Men vi var ense om att vi inte skulle lägga något bud, och vi gick tillbaka till vårt hotell i Skinnskatteberg. Vi passade på att ta oss en titt på Patrik R:s pampiga gravkulle på kyrkogården. Sen tog vi oss in i hotellet igen, och åt upp vår medhavda matsäck. Fortfarande utan att se någon annan människa.

Sen sa vi hejdå till hotellet, packade in oss i bilen och körde mot stället där vi hittade blåbär, som lyckligtvis låg helt nära en liten körbar skogsväg. Vi parkerade där vägen tog slut, promenerade en bit, och började plocka. Det fanns MYCKET bär. Lite övermogna, inte så fräscha, men många. Vi fyllde alla burkar jag hade tagit med, plus bärplockarna. Och fort gick det, vi höll nog på i drygt en timme bara. Vi körde nöjda hem till Randevalla, där vi fick te och gröt. Sen rensade vi bären med vår smarta bärrensare, en slags tratt som kopplas till dammsugare. Det gick snabbt, på ett litet kick var alla bären rensade, Nästan 12 kg var det. Vi var mycket nöjda med vår resa, trots att det inte blev någon husaffär.

Sen följde några intensiva veckor, fyllda med telefonsamtal, mail och fotografering av tavlan. Mamma, mina syskon och kusiner var alla med på förslaget att placera tavlan med P.O.R. i Baggå. Frisks kom till Uppsala och tittade, och förklarade att de gärna ville ta tavlan. Innan vi skickade iväg den ville vi veta så mycket som möjligt om tavlan – vem målade den, var har den hängt, hur mycket var den värd?

Vad gäller tavlans historia finns en del motstridiga uppgifter. Det som är säkert är den beställdes

av Patric Oscars partivänner i riksdagen. Tavlan föreställer Patric Oscar i helfigur, och det är en riktigt stor tavla. Den målades 1889, vilket framgår av årtalet som står på tavlan, vid konstnärens signatur (som tyvärr är svårtydd). Dessutom står samma årtal, med romerska siffror (MDCCCLXXXIX), och datumet 10 april i det gåvobrev som medföljde tavlan. Gåvobrevet finns ännu kvar hos min mamma Gudrun i Uppsala. Vi planerar att senare överföra det till släktföreningens arkiv. Frisks fick kopior/bilder av gåvobrevet.

Exakt var tavlan har hängt sedan 1889 är en smula oklart, men det är sannolikt att den hängde på Baggå till P.O.R:s död 1907. Troligen förvarades den sedan hos sonen Carl, och gick därifrån över till hans son, vår farfar Patrik. Enligt min mamma gjorde farfar försök att få tavlan överlämnad till museer och liknande, men ingen var intresserad. Det blev min pappa Carl som erbjöd sig att ta hand om den, och sedan tidigt 60-tal har den funnits i vår familj.

Jag skickade in bilder till Uppsala Auktionskamraren för att få tavlan värderad. Svaret blev: ”Denna typ av objekt är idag förhållandevis svårsålda på marknaden, efterfrågan är tyvärr låg och det avspeglar sig därmed i priserna för motsvarande objekt. Vår preliminära uppfattning, baserat på bilderna du har sänt, är att ett realistiskt marknadsvärde ligger omkring 15 000 kronor för målningen.” De kunde inte heller säga vem konstnären var.

I 1999 års Bulletinen står så här: ”Hovmarskalken P.O. finns i olja på riksdagshuset. Kopia av detta porträtt (kopian målade av Axel Borg) lär finnas hos Gudrun Rd i Uppsala”. Jag har pratat med Christina Wohlfahrt Leffler, som arbetar i Riksdagshuset, men hon hävdar att det inte finns någon oljemålning av P.O.R. där. Det tycks alltså inte heller stämma att ”vår” tavla skulle vara målade av den kände konstnären Axel Borg – signaturen stämmer inte.

Min mamma har ett minne av att ha sett en likadan tavla i Porla Brunn, men det kanske är fel – hembygdsföreningen där har ett liknande porträtt av P.O.R., men han sitter ner på det porträttet. Troligen var det den tavlan mamma minns.

Så vi har kommit fram till att det nog bara har funnits en tavla, som har ärvts från far till son ändå tills nu.

I oktober åkte tavlan iväg till Frisks i Baggå, vilket kändes mycket bra. Vi tror ju som sagt att den hängde där som ny, så det har alltså blivit så att den har flyttat hem igen, till en omgivning där den verkligen passar in. Om Frisks lyckas i sin

ambition att återställa Baggå till sin forna glans, vilket jag fick intrycket att de är på mycket god väg att göra, kommer porträttet att vara ”pricken över i”. Frisks har varit mycket tillmötesgående på alla sätt, och jag hoppas att vi en dag, när pandemin äntligen är besegrad, kan åka till Baggå igen, och återse tavlan med ”den stora gubben” som har tittat så allvarsamt på oss barn från sin vägg under hela min uppväxt.

Marianne och Rebecka

Kapten Pontus Reuterswärd (I)

(1819-1900)

Jag antar att det inte är många i släktföreningen som har hört talas om kapten Reuterswärd i Eksjö. Men i Eksjö är han fortfarande känd trots att han dog för 121 år sedan. Anledningen är de s.k. Albert Engströmspel som anordnas varje sommar av Hultamatörerna. De spelas på hembygdsgården, den s.k.

Engströmsgården, i Hult en mil öster om Eksjö (www.engstromsgardenhult.se) En av karaktärerna i spelen är kaptenen/majoren Pontus Reuterswärd (I). Han var bror till hovmarskalken Patric Oscar Reuterswärd på Baggå. Pontus gifte sig 1845 med Amalia Spaldencreutz. De fick två barn, sonen Pontus (1846-1857) och dottern Honorine Augusta Amalia Emerentia (1852-1928). Honorine var med vid släktföreningens första möte 1919 i Riddarhuset. Hon var bl.a. journalist och medverkade i tidningarna Vårt Land och Svenska Dagbladet.

Albert Engström kom 1878 som 9-åring till Hult där fadern blev stationsinspektör. Huset där Albert växte upp, torpstugan Norrhemmet, finns nu som museum på Engströmsgården.

Engströmspelena bygger på Albert Engströms texter och består av fyra lustspel: Husförhöret, Fattigstugan, Johannes och Nödåret. Kapten Reuterswärd är en av karaktärerna i Nödåret, som är en sannskildring från de svåra missväxtåren på 1860-talet. Författaren Einar Karlén har från gamla sockenprotokoll på ett levande sätt skildrat det dåtida livet i Hult, med planeringen av järnvägsbygget Nässjö - Oskarshamn samt emigrationsfebern som växte p.g.a. rådande arbetslöshet och fattigdom.

Vi får följa livet i bygden alltifrån kyrkostämman i sockenstugan, rallarnas inträde i bygden, sista aftonen i den torftiga torparstugan och till amerikaresenärernas avfärd från kyrkbacken i Hult.

Två personer i Eksjö har, helt oberoende av varandra, kontaktat släktföreningen med frågor om Pontus och hans familj. Dels Tore Sandh som forskar om originalen och karaktärerna i Engströms spelen och dels Fix Lars Persson som bor i Villa Österström (Borgmästargården) där Pontus med familj bodde under åren 1870 - 1883.

Tore Sandh skriver att Pontus var ett känt och aktat namn i Hult socken som officer och kommunalman. Han berättar också att hans farfars far mönstrades av Pontus 1869 hemma hos familjen Reuterswärd, som då bodde på Östraby säteri.

I hans farfars fars "Lego-Contract", som Tore skickade en kopia av, kan man läsa att soldatens årliga lön var "Tre riksdaler riksmünt, hvaraf ena hälften till soldaten erlægges i Mars och den andra i September". Dessutom fick han spannmål, ved, dragkreatur, samt sommarbete och löv.

Fix Lars Persson övertog Villa Österström från Eksjö kommun 2010 och har sen dess arbetat med att återställa huset till det ursprungliga utseendet. På Youtube finns en film som berättar om villans historia och om renoveringen. Sök på "youtube Borgmästarvillan Fix Lars Persson". I slutet av filmen berättar Lars om människorna som bott i huset.

Viveka Eriksson (I)

Baggå bruk

Bruksdriften på Baggå startade i början på 1700-talet även om det fick sina första bergslagsprivilegier redan 1634. På 1860-talet köptes Baggå och det närbelägna bruket Borgfors av bruksägaren J.C. Holmqvist. När han dog ärvde hans båda svärsöner, greve Claes Otto Sparre och blivande hovmarskalken Patrik Reuterswärd var sitt gods. Patrik hade dock drivit Baggå redan sen 1851 och så småningom köpte han även Borgfors.

Baggå ligger i Bergslagen, där järnhantering och skogsbruk sen medeltiden varit de mest betydelsefulla inkomstkällorna. Jordmån och klimat ansågs länge inte lämpliga för jordbruk. På 1800-talet förändrades den synen och Patrik Reuterswärd gick i spetsen och visade att jordbruket gick att utveckla.

När Patrik övertog driften av Baggå fanns inte fler än 7 kor på gården men snart fanns där betydligt fler. I en skrift om "Vestmanlands läns mönstergårdar för svenskt

jordbruk" kan man bl.a. läsa följande om Baggå:

Där fanns 4 tjurar, 140 kor och 25 ungnöt. Man producerade 225 000 liter mjölk per år och odlade havre och råg. Höskörden uppgick i medeltal till 400 ton per år. Även bruks- och skogsskötseln utvecklades under Patriks tid. Vid Borgfors bruk producerades årligen cirka 2000 ton tackjärn. Hälften såldes och hälften förädlades vid Baggå.

Foto Stephanie von Arnold

Förändringar inom släktföreningen

Avlidna:

Elisabet Reuterswärd (III) född den 6 dec 1921, avled den 24 jan 2021

Marina Reuterswärd (II) född den 4 okt 1938, avled den 12 jan 2021

Födda:

En dotter, Edit Reuterswärd (III) den 1 maj 2020, till Philip och Maja Reuterswärd.

Släktföreningen har 470 registrerade medlemmar.

Tavlor till salu

MED SLÄKTANKNYTNING

Porträtt: av Överste Wilhelm RD (1837-1899), Linköping, i mörkblå livgrenadjär-uniform mot röd bakgrund, förgylld ram m. hörndekoration, konstnär: E. Jahrig-Löhr. Förmodligen målad 1897. Dokumenterad i NM:s porträttarkiv.
(B x H = 82 x 112 cm)

Porträtt: av ung kvinna i profil med långt hår och med ett draperi som bakgrund, profilerad målad träram, konstnär: Patrik Rd (1886-1971).
(B x H = 44 x 62 cm)

Intresserad av tavlorna? Kontakta Per Reuterswärd via e-post per.reutersward@gmail.com.

Meddelande från Stipendienämnden

1 oktober 2021 är sista dag för stipendieansökningar!

Släktföreningen delar varje år ut 8 000 kronor i stipendium till några av de unga inom släkten som satsar på utbildning. Förra året delade vi ut denna summa till sex sökande.

Årets ansökningsblankett finns på vår hemsida (www.reutersward.info), så att ni kan göra er ansökan redan före sommaren. Blanketten är i pdf-format med färdiga fält, så att du kan fylla i den på skärmen, sedan skriva ut, underteckna och posta. Det går givetvis också bra att skriva ut den tomma blanketten och fylla i den för hand.

Sänd din ansökan till
Reuterswärdska släktföreningen,
Stipendienämnden
c/o Christina Reuterswärd
Furunäsvägen 16
181 43 Lidingö
Tel. 073 314 9810
tina@adesso.se

Stipendienämnden består 2021-2023 av
Christina Reuterswärd (III)
Anders Reuterswärd (II)
Lovisa Reuterswärd (I)

REUTERSWÄRDSKA SLÄKTFÖRENINGENS

styrelse 2021-2023

Malcolm Reuterswärd (III) Ordförande	Portalgatan 62 754 18 Uppsala	070-260 09 35 malcolm.reutersward@live.se
Viveka Eriksson (I) Sekreterare / Skattmästare	Strandpromenaden 13 192 66 Sollentuna	076-422 12 34 tage.eriksson@telia.com
Anders Reuterswärd (III) Ordinarie ledamot	Ängsviks torpväg 15 14 95 Ljusterö	0732 099 609 anders@reutersward.nu
Patrik O Reuterswärd (I) Ordinarie ledamot	Ekebydalsvägen 2 182 65 Djursholm	076-048 19 35 patrik.reutersward@gmail.com
Mats Reuterswärd (I) Ordinarie ledamot	Moränvägen 7 192 67 Sollentuna	070-244 35 55 mats.reutersward@gmail.com
Wilhelm Reuterswärd (III) Suppleant	Löt Bäddarö Gård 1 749 51 Grillby	070-593 94 14 wreutersward@gmail.com
Åsa Wengström (I) Suppleant	Eva Lagerwalls väg 28 756 43 Uppsala	070-417 55 77 asa.wengstrom@gmail.com
REVISORER		
Carl Fredrik Reuterswärd (II)	Mänvägen 15, 181 33 Lidingö	0708 44 86 69 carlfredrik.reutersward@abgsc.se
Ebba Wengström (I)	Murmästaregatan 6, 415 07 Göteborg	070 406 23 35 ebba.wengstrom@gmail.com
Helena Reuterswärd (I)	Hasselbackevägen 56, 444 44 Stenungsund	073 759 09 12 helenareutersward@hotmail.com
ARKIVNÄMND		
Erik Reuterswärd (III)	Huvudstagatan 12 171 58 Solna	08-839083
Fredrik Reuterswärd (III)	Polhemsgatan 31, 112 30 Stockholm	073 623 03 03 Fredrikbattery-@hotmail.com
STIPENDIENÄMND		
Christina Reuterswärd (III)	Furunäsvägen 16, 181 43 Lidingö,	073 314 9810 tina@adesso.se
Anders Reuterswärd (II)		
Lovisa Reuterswärd (I)		

LÄS BULLETTINEN

– TIDNINGEN

SOM SKRIVS

AV

REUTERSWÄRDARE

FÖR

REUTERSWÄRDARE

